

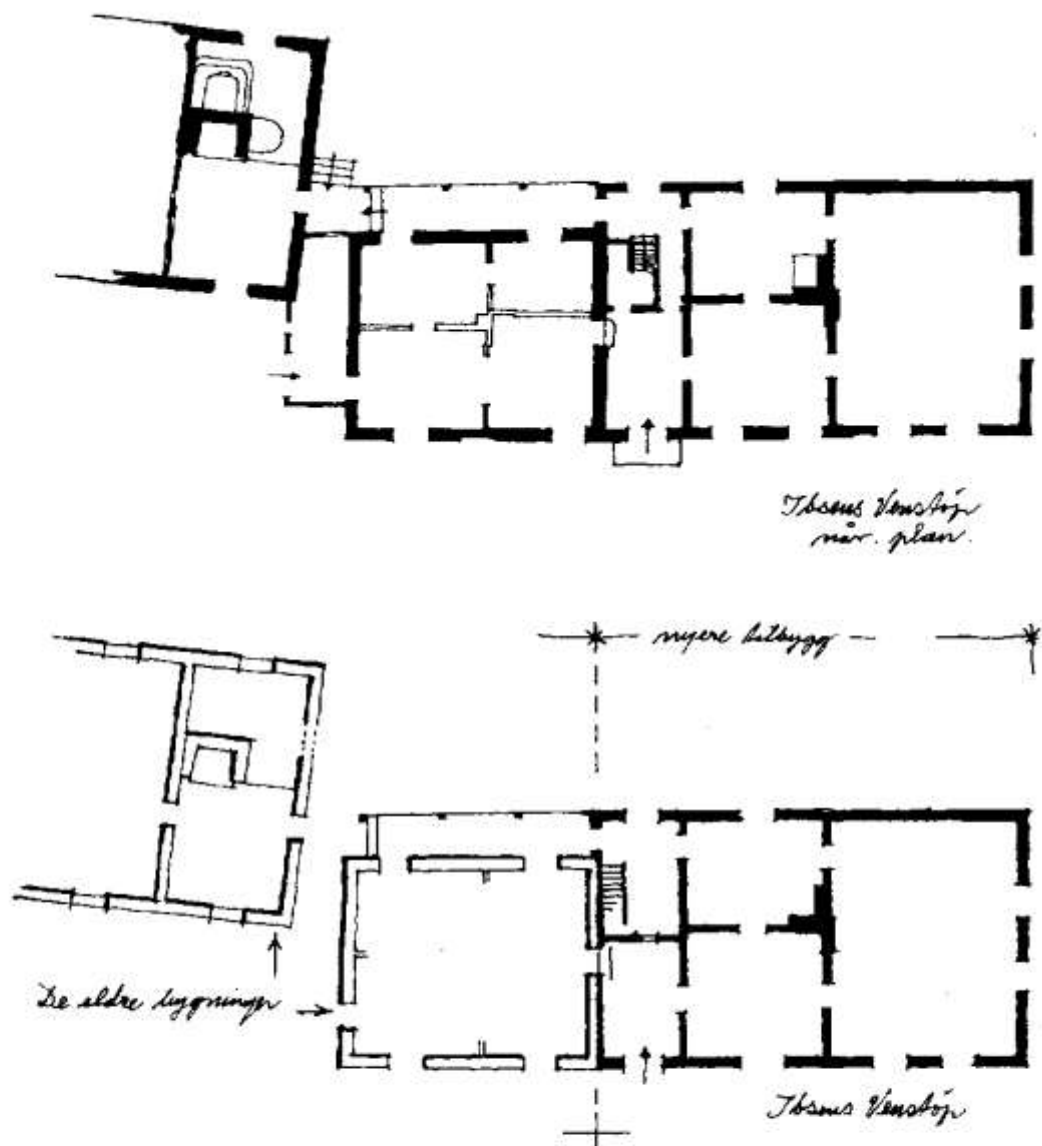
Ibsens Venstøp, perspektivskisse, fra nordvest.

IBSENS VENSTØP I GJERPEN

Denne fredede gården ligger landlig og fritt på et lite høydedrag omtrent fire kilometer nord for Skiens sentrum. Anlegget, som er fint tilpasset terrenget, har fått en helt uvanlig form. Hvis ikke et stabbur som ligger fritt mot landeveien hadde vært der, kan man ellers nesten ikke tale om et gårdstun. Våningshus, bryggerhus med drengestue, vognskur og låve er bygd sammen i en omkring 75 meter lang husrekke. Denne lange husrekken skjermer mot nordøstvinden, som her på bakkekammen kan komme inn i kalde gufs fra Skrehelle og åsene omkring.

Bygdeveien som løper forbi gården i vest, var i sin tid prydet med en poppelallé, og da det var landsted, hadde Venstøp en prydhave mot syd, hvor det ennå finnes syrenomkransete stier. På en slette vest for hagen anla dikterens far, Knud Ibsen, en kjelebane. Frukt- og grønnsakhagen lå i hellingen mot øst.

Slik gården nå presenterer seg, er den et resultat av en etappevis utbygging. Venstøps bygningshistorie er uklar, men enkelte trekk er klare. Våningshuset har i nordre del en eldre kjerne, et mindre hus, som vel i nyere tid er delt i fire små rom. En radikal utvidelse av den gamle stuebygningen i 1820-årene er løst på en fin måte. I forlengelsen sydover anbrakte man en gjennomgående gang med trapp opp til loftet, og fra gangen var det forbindelse til spisestue,

Grunnplan, eldre og senere byggeperiode.

sal og kjøkken. Salen skulle være stor og standsmessig (8 meter lang og 6 meter bred), og dermed økte man den gamle husbredden med omkring 1,5 meter, som ble bredden på en svalgang som løper langs det eldste husets østvegg. Svalgangen forbinder våningshuset med bryggerhus og drengestue og har forbindelse med bislaget, som har inngang fra tunet. Over den gamle og nye delen reiste man et stort tak, avvalmet i gavlene og med så god høyde at man fikk et stort soverom mot hver gavl og et stort rommelig loft i midten.

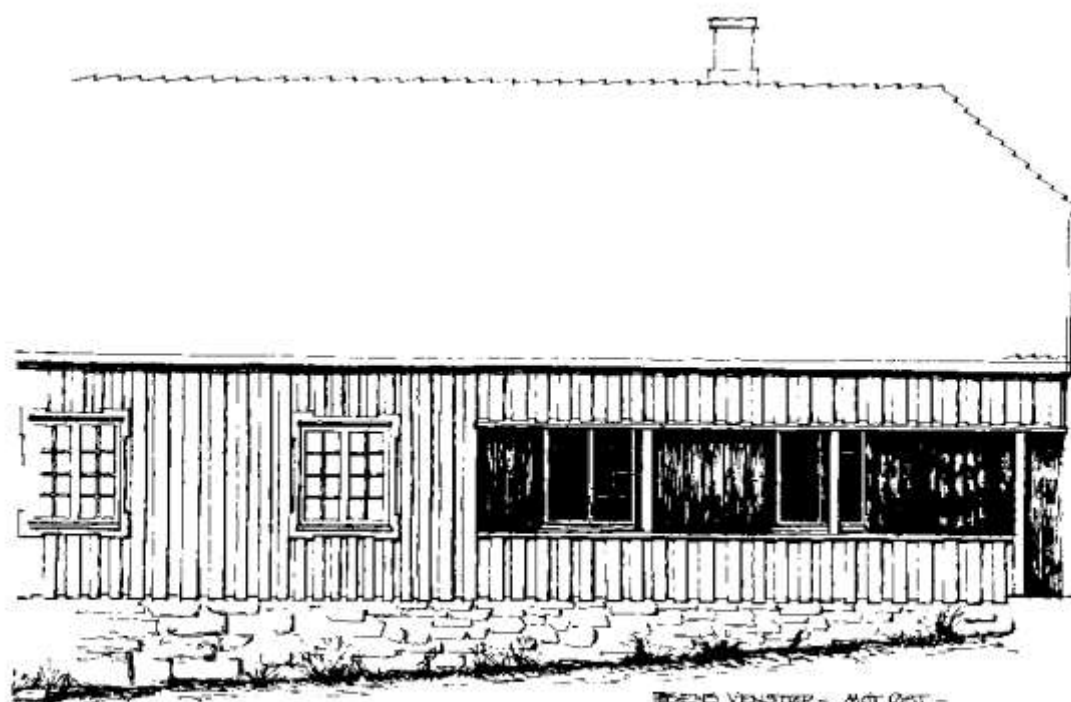

Perspektiv av loftet.

Den nye, store bygningen fikk et representativt eksteriør, spesielt fronten mot vest. Her er midtpartiet markert med et lite sprang frem i vegglivet, som har fått liggende kledning og med kvadre på hjørnene. Listverket fikk her empirens sirlige preg, mens veggene på siden av midtfeltet har stående kledning og en mer nøktern belistning. Mot øst har fasaden fått et helt annet preg, med kraftige, profilerte overliggere av varierende bredde, en tredje utgave av vinduslister og med svalgangen som et markant innslag.

Interiørene er velgjørende enkle med pussede, glatte veggflater, som er delt i høyden med en gjennomløpende brystningslist. Det er valgt lette, lyse farger, og særlig er salen et ualminnelig vakkert rom med kalkvit himling, lyseblå vegger og brystninger i lys, steingrå marmorering. En skal ellers notere seg at gulvbordene er lagt i ramme langs veggen, slik en kjenner det blant annet fra Fossum hovedgård og fra Søndre Brekke.

På denne frittliggende, vakre gården bodde Ibsenfamilien fra 1835 til 1843. Det var inntryksrike år for gutten Henrik, som tidlig viste at han hadde øynene med seg. Venstøp og de mange andre fine gårdene i naboskapet, og ikke minst det storslåtte

BREND VESTER - MOT ØST -

Fasade mot øst.